

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

SOCIÁLNĚ ODPOVĚDNÉ
VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ

ODPOVĚDNÉ NAKUPOVÁNÍ PRO MĚSTA A OBCE

Odpovědné aspekty
ve veřejných zakázkách
a nákupech

ODPOVĚDNÉ NAKUPOVÁNÍ PRO MĚSTA A OBCE

Odpovědné aspekty
ve veřejných zakázkách
a nákupech

Co je odpovědné zadávání veřejných zakázek

Příklady dobré praxe z ČR i zahraničí

Jak na to

ODPOVĚDNÉ NAKUPOVÁNÍ PRO MĚSTA A OBCE

Odpořdné aspekty ve veřejných zakázkách a nákupech

Autorský tým: Regina Hulmanová, Lenka Hollerová, Leona Gergelová Šteigrová, Monika Dobrovodská, Adam Gromnica, Petr Kocián

Grafická úprava: Zora Sokolová

© Vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Na Pořičním právu 1/376, 128 01 Praha 2

Praha 2019

ISBN: 978-80-7421-205-5

OBSAH

Co je odpovědné zadávání veřejných zakázek?	5
Stavby a rekonstrukce	9
Péče o veřejný prostor	13
Facility management	17
Jak na to?	23
Řekli o odpovědném veřejném zadávání	26
6 důvodů proč odpovědné zadávání má smysl	28
Mýty a fakta	30

O projektu:

Projekt „Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání“ realizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky od března 2016. Projekt vytváří dlouhodobou konzultační a odbornou platformu pro rozvoj tohoto konceptu a mimo jiné nabízí: poradenství, konzultace, příklady dobré praxe, vzorové textace, konference, vzdělávací akce, e-learning a web www.sovz.cz.

CO JE ODPOVĚDNÉ ZADÁVÁNÍ VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK?

Města a obce nesou odpovědnost za rozvoj vlastního území, za řešení otázek sociálních i environmentálních. K prosazování politik v těchto oblastech mohou využívat řadu nástrojů. Jeden z nich je však v českém prostředí stále podhodnocený – veřejné zakázky.

Zadávání veřejných zakázek není jen proces nákupu zboží, služeb a stavebních prací nezbytných pro provoz obcí, měst a dalších veřejných institucí. Můžeme jej vnímat také jako pomocný ekonomický nástroj, kterým mohou veřejní zadavatelé podpořit plnění úkolů v rámci veřejných politik v oblasti sociální, ale také environmentální. Nezanedbatelná kupní síla měst a obcí může přinášet další přidanou hodnotu v podobě pracovních příležitostí pro znevýhodněné, možností pro praktickou výuku studentů, zapojování sociálních podniků nebo místních drobných podnikatelů.

*Mgr. Ingrid Štegmannová, Ph.D.
státní tajemnice
Ministerstvo práce a sociálních věcí*

Veřejné zakázky se zadávají s ohledem na maximální využití veřejných prostředků, s ohledem na zásadu řádného hospodáře, tak jak je uvedeno v zákoně o zadávání veřejných zakázek, zákoně o finanční kontrole, vnitřních směrnicech obcí a měst apod.

Veřejným zadavatelům se příležitostmi, jak v zadávacím procesu akcentovat požadavky na přidanou hodnotu pro společnost jak v rovině sociální, tak v ochraně životního prostředí, ještě více otevřely po přijetí zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek (ZZVZ). Že v tomto směru dochází k určitému vývoji a pokroku, si uvědomila i vláda ČR a 24. července 2017 přijala usnesení č. 531, o **Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy**, ve kterém hejmanům, primátorům statutárních měst a starostům obcí vyloženě doporučuje, aby v jimi řízených organizacích výše uvedená pravidla zohledňovali.

Tato publikace přináší stručné konkrétní příklady, jak lze společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek uplatnit na úrovni měst a obcí.

Odpovědný přístup je nejen o sociálních, environmentálních, etických aj. aspektech ve veřejných nákupech a zakázkách, ale je to **o celkovém odpovědném a strategickém přístupu organizace k celé této oblasti.**

Veřejná správa by s ohledem na svoji značnou morální, ale i finanční sílu na trhu měla být i příkladem pro ostatní a měla by se snažit realizovat své nákupy a zakázky se společenským přesahem.

Jedním z těch výrazných přesahů se značným společenským dopadem je nakupovat a zadávat zakázky odpovědně.

**Odpovědně
zadaná veřejná
zakázka může být
nástrojem pro napl-
ňování strategických
cílů měst a obcí.**

**Je třeba uvědo-
movat si dopad
svých nákupů na spo-
lečnost, životní pro-
středí a trh.**

**Každá obec či
město může
odpovědně využívat
kupní sílu a být pří-
kladem.**

Veřejná správa by měla prostřednictvím svých nákupů a zakázek říci ne:

- NE** nákupům zboží ze třetího světa s nelegální dětskou prací
- NE** firmám, které nedodržují bezpečnost práce nebo nezajišťují řádné mzdové podmínky svým zaměstnancům
- NE** nekvalitnímu zboží za nejnižší nabídkovou cenu apod.

Obcím a městům lze rovněž doporučit, aby:

- zjišťovaly reálnou situaci na trhu například prostřednictvím **předběžných tržních konzultací (zákon č. 134/2016 Sb. § 33)**. Aby otevřeně, transparentně a nediskriminačně komunikovaly s dodavateli a snažily se nalézt optimální řešení pro své nákupy a zakázky.
- **požadovaly jen dodavatele, kteří** dodržují řádné a férové pracovní a finanční podmínky **a bezpečnost práce nejen vůči svým zaměstnancům, ale i vůči poddodavatelům.**
- podporovaly **zaměstnávání osob znevýhodněných na trhu práce**. Obce a města by se měly snažit **o propojování školských teorií s praxí** např. závazáním dodavatelů, aby umožňovali exkurze nebo praxe žákům, učňům, studentům na projektech, stavbách, které na základě tendrů pro město nebo obec projektují, staví nebo rekonstruují.
- požadovaly po dodavatelích, aby **nabízené zboží pocházelo z certifikovaných, ekologických a férových obchodů.**
- podporovaly u drobných nákupů **regionálnost, sezónnost a etické principy.**

STAVBY A REKONSTRUKCE

- stavba nebo rekonstrukce školy či jiné budovy v správě města
- oprava cest a chodníků
- dobudování kanalizace
- oprava vodovodu
- rekonstrukce mostu, cyklostezky, terminálu MHD

Co víc můžu udělat pro své město při veřejném nakupování?

Podpořit férovou ekonomiku:

nastavením konkurenceschopných podmínek pro malé a střední podniky, **včetně včasného placení poddodavatelům**, dodržováním důstojných pracovních podmínek a BOZP, nebo legálními rozděleními zakázky na části.

Podpořit zvyšování kvalifikace:

požadováním odborné praxe pro učně, studentských a pracovních stáží, **výchovných a vzdělávacích aktivit ve formě exkurzí učňů a studentů na staveništi**, či zapojením nekvalifikovaných zaměstnanců s cílem zvýšit jejich kvalifikaci.

Vytvořit příležitosti pro znevýhodněné:

zaměstnáním dlouhodobě nezaměstnaných, osob starších 55 let či mladých do 24 let, osob se záznamem v evidenci rejstříku trestů, nekvalifikovaných či osob s nízkou kvalifikací.

**A zohlednit
dopady dodávky,
služeb či stavebních
prací i na životní
prostředí.**

Příklady dobré praxe:

Statutární město Most je jedním z průkopníků konceptu sociálně odpovědného veřejného zadávání v České republice. I prostřednictvím svých zakázek se snaží napomoci řešení komplexních problémů sociálně vyloučených lokalit. Ve svých zakázkách uplatňuje podmínku **10 % pracovníků, kteří se na zakázce budou podílet, budou z řad dlouhodobě nezaměstnaných**.

<http://sovz.cz/praxe/iprm-demos-upravy-verejnych-prostranstvi-chanov-mesto-most/>

Lesy ČR

vyhledávají a ve vhodných případech uplatňují sociální a environmentální aspekty v zakázkách, přičemž mimo jiné usilují o zlepšení postavení pracovníků v lesích v ČR. Cílem je **zajistit legální zaměstnávání, férové pracovní podmínky a odpovídající úroveň BOZP**.

<http://sovz.cz/praxe/praxe1/>

Londýnská městská část Islington, Velká Británie

prostřednictvím soutěžního dialogu začlenila požadavky na místní sociální hodnoty, které definovali sami dodavatelé projektu Budování škol pro budoucnost, do nabídkového řízení, aniž by musela navýšit stávající rozpočet (povinnost **proškolit nekvalifikované pracovníky** s cílem získat stavební dovedností, polovina z nich musí být dříve nezaměstnaní obyvatelé městské části Islington nebo přilehlých městských částí, **umožnit účast učňů, zvýšit kvalifikaci** zkušeným pracovníkům).

<http://sovz.cz/praxe/budovani-skol-pro-budoucnost-londynska-mestska-cast-islington-velka-britanie/>

Město Kadaň

se zaměřilo na podporu zaměstnávání nejen dlouhodobě nezaměstnaných, ale i na **vytvoření podmínek pro zaměstnání absolventů**, a to tak, že stanovil podmínku, aby alespoň nejméně 10 % z celkového počtu pracovníků (min. jeden), pocházelo z řad nezaměstnaných absolventů škol.

<http://sovz.cz/praxe/rekonstrukce-studentskeho-namesti-mesto-kadan/>

Jihomoravský kraj

zadal veřejnou zakázku na zhotovení stavby koncertního sálu Konzervatoře Brno v souladu se zásadami odpovědného veřejného zadávání. Prostřednictvím smluvních podmínek kladl **důraz na férový přístup k poddodavatelům** (zejména v oblasti včasných plateb za provedené práce), ale **i lidem pracujícím na stavbě**: legální zaměstnávání, dodržování pracovněprávních předpisů, odpovídajících podmínek práce a zajištění bezpečnosti práce pro všechny osoby, které se budou na plnění veřejné zakázky podílet.

<http://sovz.cz/praxe/zhotoveni-stavby-koncertni-sal-konzervator-brno-ii-jihomoravsky-kraj/>

Důstojné pracovní podmínky a dodržování bezpečnosti práce musí být jednou ze základních priorit při vynakládání veřejných prostředků. Pokud budeme požadovat i férový přístup k poddodavatelům, získáme pro veřejné zakázky odpovědné dodavatele. A pokud jim dáme k dispozici prostor pro uplatnění jejich schopností a odbornosti, získáme dodavatele se skutečným zájmem spolupracovat na našich projektech.

Mgr. Jakub Váňa

odbor investic, vedoucí oddělení veřejných zakázek
Krajský úřad Jihomoravského kraje

PÉČE O VEŘEJNÝ PROSTOR

- výsadba a údržba zeleně
- revitalizace náměstí
- doplnění městského mobiliáře
- údržba komunikací
- nakládání s odpady

Co víc můžu udělat pro své město při veřejném nakupování?

Zapojit osoby se zdravotním hendikepem:

podmínkou účasti dodavatele, který zaměstnává na chráněných pracovních místech nejméně 50 procent osob se zdravotním postižením.

Zapojit další osoby znevýhodněné na trhu práce:

nekvalifikované či osoby s nízkou kvalitací, dlouhodobě nezaměstnané, osoby starší 55 let, mladé do 24 let, osoby se záznamem v evidenci rejstříku trestů.

Podpořit férovou ekonomiku:

nastavením konkurenceschopných podmínek pro malé a střední podniky, **včetně včasného placení poddodavatelům**, dodržováním důstojných pracovních podmínek a BOZP, nebo legálním rozdělením zakázky na části.

**A zohlednit
dopady dodávky,
služeb či stavebních
prací i na životní
prostředí.**

Příklady dobré praxe:

Městská část Praha 12 vymezila v zakázce na údržbu zeleně a úklid veřejných prostranství **pouze pro dodavatele, který zaměstnává více než 50 % osob se zdravotním postižením** z celkového počtu zaměstnanců na pozici pomocný zahradník, pracovník zajišťující např. vysypávání košů, čištění chodníků, vytrhávání plevelu, odklizení sněhu.

<http://sovz.cz/praxe/udrzba-verejne-zelene-a-uklid-verejnych-prostranstvi-praha-12/>

Rada hrabství Devon, Velká Británie přistoupila k odstranění překážek v podmínkách zadávání veřejných zakázek, které bránily malým a středním podnikům soutěžit v tendru na recyklační služby. **Upustila od požadavků na poskytnutí finanční záruky** v případě velkoobjemových zakázek, vypracovala **pokyny účasti v zadávacím řízení** pro malé a střední podnikatele, rovněž byla **připravena matrice**, která měla být využita při specifikaci zakázky a při hodnocení přidané hodnoty za opětovné využití odpadu či služby související s recyklací a kompostováním.

<http://sovz.cz/praxe/554/>

Technické služby Havlíčkův Brod zadaly nadlimitní veřejnou zakázku na zajištění těžebních a pěstebních prací v lesních porostech, která byla rozdělena do 5 částí. Rozdělení veřejné zakázky na části je jedním ze způsobů, jak může zadavatel podpořit účast malých a středních podniků, včetně sociálních podniků, v zadávacích řízeních.

<http://sovz.cz/praxe/tezebni-a-pestebni-prace-v-lesnich-porostech-technicke-sluzby-havlickuv-brod/>

Statutární město Děčín

si uvědomuje svou kupní sílu a její potenciál pro prosazování vlastních strategií. Město zavedlo systém sociálně odpovědných zakázek a zapojuje znevýhodněné osoby na trhu práce do prací organizovaných městem. Opakovaně uplatňuje i požadavek na zapojení osob se ztíženým přístupem na trh práce v „nadlimitních“ zakázkách, rovněž závazek **dodržovat pracovní předpisy**, (např. předpisy upravující mzdy zaměstnanců, pracovní dobu, dobu odpočinku mezi směnami, placené přesčasy, bezpečnost práce apod.).

<http://sovz.cz/praxe/vyuzivani-kupni-sily-zadavatele-k-socialni-aktivizaci-znevychodnenych-osob-decin/>

Pojem společensky odpovědné zadávání je pro širší veřejnost spojen pouze se zaměstnáváním osob se ZTP. Odpovědné zadávání zakázek je nutné chápat v širších souvislostech, ať již se to týká osob se ztíženým přístupem na trh práce, nebo ochrany životního prostředí, ale v neposlední řadě také dodržování odpovídajících pracovních podmínek, za kterých jsou plněny zakázky a to i včetně řádné mzdy za odvedenou práci.

Ing. Věra Havlová

vedoucí oddělení veřejných zakázek
Magistrát města Děčín

FACILITY MANAGEMENT

- úklid a ostraha budov v správě města
- kvalitní servis tiskáren a nákup tonerů
- praní a žehlení prádla pro zdravotnické a sociální služby
- nákup drogistického zboží pro městské instituce

Co víc můžu udělat pro své město při veřejném nakupování?

Podpořit férovou ekonomiku:

nastavením konkurenceschopných podmínek pro malé a střední podniky, **včetně včasného placení poddodavatelům**, dodržováním důstojných pracovních podmínek a BOZP, nebo legálním rozdělením zakázky na části.

Zapojit osoby se zdravotním hendikepem:

podmínkou účasti dodavatele zaměstnávajícího na chráněných pracovních místech nejméně 50 procent osob se zdravotním postižením.

Zapojit další osoby znevýhodněné na trhu práce:

nekvalifikované osoby, dlouhodobě nezaměstnané, osoby po skončení rodičovské dovolené (např. i v administrativě), osoby starší 55 let či mladé do 24 let.

Podpořit regionální producenty a sezónní produkty:

eliminovat obchodní řetězec přímým nákupem od prvovýrobců, zapojení učňovských středisek a specializovaných škol např. na obsluhování.

**A zohlednit
dopady dodávky,
služeb či stavebních
prací i na životní
prostředí.**

Příklady dobré praxe:

Ministerstvo práce a sociálních věcí

využilo v rámci jedné zakázky kombinaci dvou aspektů - zaměstnávání nejméně 2 osob dlouhodobě nezaměstnaných a ekologický aspekt. Požadavek na zaměstnání osob z řad dlouhodobě nezaměstnaných se v praxi již používal, při definování „ekologického úklidu“ (ekologicky šetrné postupy při úklidu, ekologicky šetrné a zdravotně nezávadné úklidové prostředky a spotřební materiál) využilo MPSV konzultace odborníků.

<http://sovz.cz/praxe/praxe2/>

Ministerstvo práce a sociálních věcí

má s uplatňováním požadavků na zajištění důstojných a férových pracovních podmínek již zkušenosti. Při zakázce na ostrahu na MPSV se také snažilo eliminovat rizika spojená s nepřiměřeně nízkými nabídkovými cenami, a to tak, že nabídky s nabídkovou cenou méně než 150 Kč bez DPH za hodinu služby, budou automaticky při posouzení vyzvány k objasnění mimořádně nízké nabídkové ceny.

<http://sovz.cz/praxe/poskytovani-sluzeb-fyzicke-ostrah-objektu-mpsv/>

Liberecký kraj

V roce 2017 Krajský úřad Libereckého kraje úspěšně zadal zakázku na úklidové služby v jeho sídle, Evropském domě a přilehlých prostorách s předpokládanou hodnotou více než 7 mil. Kč, ve které v rámci hodnocení zvýhodnil s váhou kritéria 10 % dodavatele zaměstnávajícího osoby se zdravotním postižením. Počet OZP, který se v hodnocení projevil, byl „zastropován“ – maximální možný počet 100 bodů v rámci tohoto kritéria obdržel dodavatel za 3 osoby se zdravotním postižením, počet osob musí vybraný dodavatel garantovat po celou dobu plnění veřejné zakázky, a to také prostřednictvím náhradních osob. Neuvedení

osob se zdravotním postižením v nabídce nebylo považováno za nesplnění zadávacích podmínek, tato skutečnost byla pouze zohledněna v rámci hodnocení nabídek. Zadavatel tak uplatněním kritéria hodnocení sledoval rozšíření soutěže, podporu rovného zacházení a nediskriminaci ostatních dodavatelů v zadávacím řízení.

<https://www.tenderarena.cz/profil/zakazka/detail.jsf?id=87946>

Sportovní zařízení města Jičín (příspěvková organizace města)

v rámci zakázky na praní a žehlení prádla využilo nejen možnost předběžné tržní konzultace, ale vymežilo i účast jenom pro dodavatele zaměstnávající na chráněných pracovních místech podle zákona o zaměstnanosti alespoň 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců. Navíc celkový proces plnění zakázky má být přátelský k životnímu prostředí.

<https://www.e-zakazky.cz/profil-zadavatele/f0e3a11e-e918-4e79-a7bf-6a5e0d3fb260/zakazka/P18V00000030>

Předběžné tržní konzultace jsou vyjádřením otevřené a transparentní komunikace zadavatele s potenciálními dodavateli s cílem zjistit reálnou situaci na trhu a připravit tak řádně a odpovědně zadávací podmínky.

Lenka Hollerová, DiS.
vedoucí oddělení veřejných zakázek
Městský úřad Jičín

Další inspirativní příklady:

Grafika a tisk městského periodika zapojit sociální podnik (grafika, tiskárna), využít ekologicky šetrná řešení (tisk na recyklovaný papír a netoxickými barvami).

Reklamní předměty a tisk publikací zapojit sociální podnik, podporovat etické nakupování a ekologicky šetrná řešení (tisk jen v nezbytném počtu na recyklovaný papír a netoxickými barvami, fair trade bavlna, káva, čokoláda).

Catering zapojit sociální podnik, eticky nakupovat (fair trade), produkty ekologického zemědělství, vyloučit jednorázové nádoby a jednotlivé balení potravin, upřednostnit místní produkty, kohoutkovou vodu v karafách).

Město Třebíč

v kontextu podpory principů společenské odpovědnosti a udržitelného rozvoje město požadovalo, aby dodávané **zboží bylo s logem Fair trade**. Předmětem plnění veřejné zakázky byly dodávky fairtradové kávy, fairtradového čaje, fairtradového třtinového cukru a sušenek s fairtradovou čokoládou.

Město Düsseldorf

zadavatel požadoval při nákupu uniforem pro hasičský záchranný sbor, aby dodavatel ke své nabídce připojil doklad o výrobních podmínkách. Zakázku bylo možné přidělit pouze takovému dodavateli, u kterého je zřejmé, že on, i jeho dodavatelé **dodržují základní normy Mezinárodní organizace práce**.

Město Lens

francouzské město Lens požadovalo dodávat 20 % biopotravin do školských jídelen. Hlavním cílem zakázky bylo poskytnout školám ekologicky příznivé, hospodárné, výživné a ekologické občerstvení a potraviny. Hlavním kritériem byla ekonomická výhodnost a byly stanoveny čtyři kritéria: technické aspekty (např. kvalita potravin, sezónnost produktů), cena, zajištění kvality (např. optimalizace dodávek, proškolení zaměstnanců) a vliv na životní prostředí a dodávky zemědělských produktů pocházejících z integrovaného zemědělství (např. redukce a/nebo recyklace materiálů).

JAK NA TO?

Oblasti, které chce město podpořit, by měly reflektovat strategické či politické cíle zadavatele a vycházet z jeho potřeb a měly by být spravovány v komplexním strategickém dokumentu. Důležité je vhodně propojit možnosti konkrétní veřejné zakázky s podporovanou oblastí a určit si priority.

První změny může zadavatel nastartovat už tím, když se zaměří na chod vlastního úřadu či organizace, ve které pravděpodobně běžně dochází k nákupu občerstvení, kancelářských potřeb a papíru, nábytku či propagačních předmětů. Věnovat pozornost přípravě veřejné zakázky, aby v každé zakázce, ve které je to možné, zadavatel zohlednil nejvhodnější hlediska, která si určil v komplexním strategickém dokumentu. Začít v malém a postupně praxi rozšiřovat.

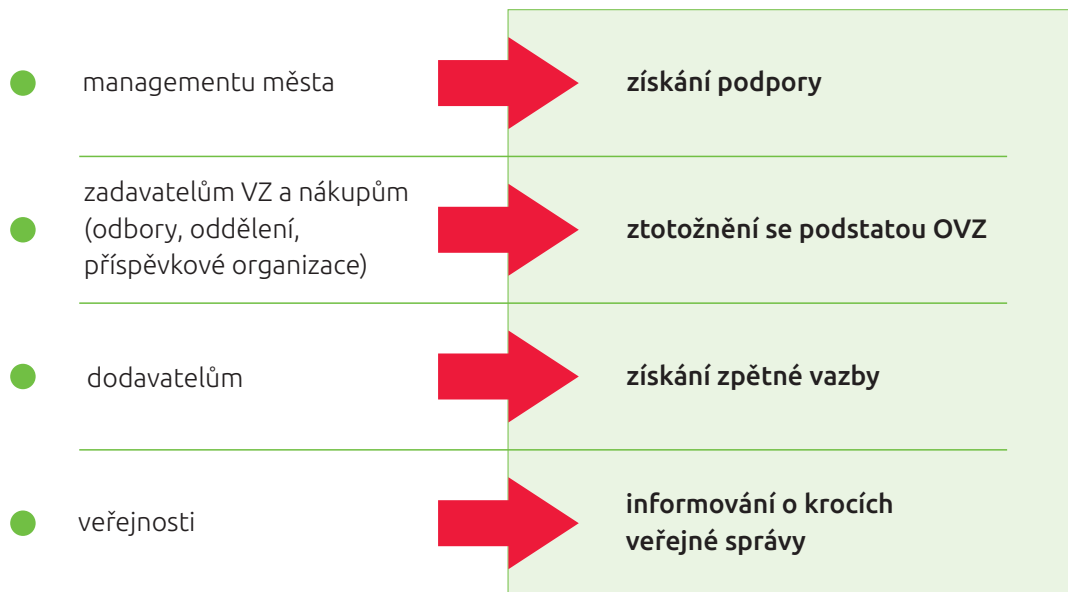
Obce a města by k celé oblasti nakupování měla přistoupit **strategicky a koncepčně** – zakomponovat ODPOVĚDNÝ přístup jen do svých vnitřních směrnic bez dalšího nestačí! Nelze říci, že organizace, která jednou využila odpovědného přístupu k nákupu nebo zakázce, zavedla již odpovědné veřejné zadávání do svých zakázkových postupů.

Odpovědné zadávání je **cesta**, po které by města a obce měla vykročit nelimitována

volebními obdobími. Podpora vedení je však nesmírně důležitá, bez ní by tento přístup nešel aplikovat.

Odpovědné zadávání je komplexní a stále se vyvíjející oblast, kterou je třeba komunikovat, jak dovnitř organizace, tak navenek vůči dodavatelům, ale i obyvatelstvu, aby bylo zcela jasné, že za vynaložené prostředky je dostáváno ještě něco navíc, než jen předmět plnění.

Osvěta a publicita je v této oblasti zcela zásadní vůči:

Příklady dobré praxe:

Město Jičín

se začalo intenzivně zajímat o oblast OVZ od r. 2017, na základě informací získaných na zdarma pořádaných akcích Ministerstvem práce a sociálních věcí k tématu (semináře, konference aj.) začlenilo OVZ do vnitřní Směrnice o zadávání veřejných zakázek, implementovalo OVZ do právě vznikajícího Strategického plánu, následně na pozvání města přijelo MPSV se seminářem pořádaným pro vedení, vedoucí pracovníky a ředitele příspěvkových organizací o OVZ reflektujícím potřebu města Jičína.

Poté již město přistoupilo k zefektivňování podávání nabídek prostřednictvím formulářů, začlenilo odpovědný přístup do vnitroorganizačních procesů, jehož výsledkem bylo zřízení funkční pracovní skupiny Odpovědný úřad a výstupním dokumentem Deklarace MěÚ pod záštitou starosty města a vedoucího úřadu.

Město stále častěji prostřednictvím Předběžných tržních konzultací získává informace od dodavatelů. Každá zakázka je též interně diskutována s ohledem na možnost začlenění aspektů OVZ.

Město též začalo u zákonných zakázek vysílat preventivní signály směrem k dodavatelům, že mu není lhostejné, jak dodavatel přistupuje ke svým zaměstnancům a poddodavatelům v oblasti bezpečnosti, zdraví a ochrany při práci, v oblasti plnění finančních závazků apod. Tyto signály jsou implementovány v rámci Prohlášení ke společensky odpovědnému plnění veřejné zakázky, které je součástí již každé zákonné zakázky.

V neposlední řadě informuje o stavu a vývoji OVZ na svých webových stránkách, v Jičínském zpravodaji a tiskových konferencích pořádaných městem Jičín.

<https://www.mujiicin.cz/odpovedne-verejne-zadavani/d-1299455/p1=58728>

Jedná se o velmi zajímavý způsob zadávání pro samosprávu i menších měst, protože tak se lze legálně dobrat cílů, které má obvykle každý v programu – pomoc pro lidi se znevýhodněním na trhu práce, ohleduplnost k životnímu prostředí, získání jistoty v nákupu výrobků, které nejsou zatíženy pochybným původem.

Mgr. Petr Hamáček
místostarosta města Jičína

ŘEKLI O ODPOVĚDNÉM VEŘEJNÉM ZADÁVÁNÍ

„Odpovědné veřejné zadávání je výzvou dát veřejným zakázkám význam „navíc“ tak, jak odpovídá charakteru investic zadávaných ve veřejném zájmu. Praxe většiny zadavatelů se už naštěstí posunula od zájmu zadat co nejlevněji ke snaze zadat zakázku především chytře a efektivně. Nutnou součástí toho je širší pohled na dlouhodobé potřeby a zájmy zadavatele a jejich řešení v souvislostech, jako jsou sociální efekty a dopady na životní prostředí.“

Adéla Havlová
partnerka,
advokátní kancelář
HAVEL & PARTNERS s.r.o.

„Odpovědné zadávání vychází ze základních politik Evropské unie. Zohlednění sociálně odpovědných aspektů v zadávacích řízeních je tedy oprávněným požadavkem zadavatelů z hlediska kvality. Nicméně, bez ohledu na jakékoliv politiky, být trochu zodpovědný a ohleduplný vůči okolí je přeci fajn.“

Vladimír Studnička
vedoucí metodického oddělení,
odbor práva veřejných zakázek a koncesí,
Ministerstvo pro místní rozvoj

„Zavádění udržitelného (sociálně odpovědného) zadávání veřejných zakázek do praxe považuji za velkou výzvu. Časté výmluvy, že se musí soutěžit „pouze na cenu“ považuji za alibistickou. Věřím, že při řádné propagaci a edukaci se stane důležitým a užitečným nástrojem veřejné správy.“

Pavel Bělobrádek
poslanec PS PČR,
zastupitel Královéhradeckého kraje
a města Náchod

„Vypisování veřejných zakázek dle jiných kritérií, než je nejnižší cena, je bohužel v naší republice stále ještě velmi obtížné. Mnozí starostové se obávají následného nařčení, proč nevybrali „to“ nejlevnější a upřednostnili jiné kritérium, například kvalitu. Kvalita a dlouhodobá životnost nebo dlouhodobě nízké provozní náklady však mohou být v řadě případů pro obce daleko výhodnější.“

Radka Vladyková
výkonná ředitelka,
Svaz měst a obcí ČR

„Myslím si, že nejdůležitější je osobní odhodlání osob přímo odpovědných za veřejné nákupy. Máme jasnou legislativu, máme širokou škálu nástrojů, které nám umožňují odpovědně zadávat ...takže je to o lidech.“

Jiří Prokš

vedoucí oddělení veřejných zakázek,
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze

„Odpovědné veřejné zakázky mohou být vhodným nástrojem pro naplňování cílů strategického a udržitelného rozvoje měst. Je důležité nejen klást důraz na výběr ekonomicky nejvýhodnějších řešení, ale také hledat vhodné možnosti sociálních a environmentálních příležitostí, a přispět tak k udržitelnějšímu fungování veřejné správy.“

Petr Švec
ředitel, Národní síť Zdravých měst
České republiky

6 důvodů proč odpovědné zadávání MÁ SMYSL

2.

**Veřejná
správa má
velkou tržní
sílu**

- Veřejná správa utratí přes 500 mld. Kč ročně za veřejné nákupy a zakázky. **Síla musí přinášet i odpovědnost.**

1.

**Veřejná
správa má
být dobrým
příkladem
a inspirací**

- Kdo už jiný by měl ve společnosti jít příkladem než veřejná správa? Obzvláště v menších městech se radnice stává **inspirativní „vlajkovou lodí“**.

3.

**Vytváření
atraktivní
a prestižní image
veřejné správy**

- Pro dodavatele by mělo být dodávání pro veřejnou správu věcí prestiže a díky odpovědnému přístupu k nákupům a zakázkám by se měla veřejná správa snažit o vytváření atraktivních podmínek svých tendrů, které nespočívá jen ve finančním ohodnocení zakázky, ale **i v prospěšnosti společnosti.**

4.

Odpovědné zjišťování reálné situace na trhu se vyplatí

- Zadavatel vždy při svých nákupech a zakázkách neví vše, i když ve svých řadách disponuje odborníky, tak je třeba zjišťovat reálnou situaci na trhu a též získávat i zpětnou vazbu od dodavatelů, proto je účelné využívat ve fázi plánování nákupů a zakázek Předběžné tržní konzultace.

5.

Zvyšování reputace veřejné správy

- Hledání odpovědných a udržitelných řešení by se mělo stát výzvou, která by vedla k posílení reputace veřejné správy jako celku.

6.

Je to prostě správná cesta

- Odpovědný přístup k nákupům a veřejným zakázkám by se měl kromě samozřejmé akceptace všech právně závazných dokumentů vztahujících se k zakázkám též snažit o **přesah** zahrnující společenskou odpovědnost. Aby zakázka nebyla vysoutěžena jen z ekonomického hlediska, ale aby i společnosti přinášela benefit v podobě **naplnění vyššího cíle**.

MÝTY A FAKTA

Pokud v zakázce využijeme aspekty OVZ, zakázka se prodraží

Při veřejných nákupech lze často upřednostňovat varianty zohledňující aspekty OVZ, aniž by došlo k zásadnímu navýšení ceny daného produktu či služby. Často se také ekonomická výhodnost OVZ projeví až ve střednědobém nebo dlouhodobém horizontu.

Vydat se cestou odpovědného zadávání dá moc práce

Jde o komplexní proces. Zahrnout aspekty OVZ do kvalitně připravené veřejné zakázky jistě obnáší určitou „práci navíc“, ta ale nemusí být nijak obsáhlá, vyžaduje však určitý čas na přípravu. V důsledku se vše vyplatí.

Odpovědné veřejné zadávání není nosné téma v ČR, máme nízkou nezaměstnanost

Nejedná se pouze o problematiku (ne)zaměstnanosti. Odpovědné veřejné zadávání je proces nakupování, při kterém zadavatel získává maximální hodnotu za peníze vytvářením prospěchu pro společnost a minimalizováním negativních dopadů na životní prostředí.

Není možné podpořit místní ekonomiku/místní zaměstnanost

Zadavatel může stanovit cíle odpovědného veřejného zadávání s ohledem na místní specifika, například komunikovat své záměry ohledně požadavku na zapojení znevýhodněných osob, může požadovat zveřejnění inzerce volných pracovních příležitostí v daném místě, čímž umožní lokálním zájemcům přístup k informacím o pracovních příležitostech.

Odpovědné veřejné zadávání přináší riziko problémů, neprojde přes kontrolní orgány

Uplatnit sociální a environmentální aspekty je zcela v souladu se směrnicí č. 2014/24/EU a ZZVZ, do kterého byla tato směrnice transponována. Je však třeba mít na paměti, že je třeba vždy dodržet všechna relevantní ustanovení právních předpisů včetně obecných ustanovení ZZVZ.

Nemůžeme zvýhodnit sociální podniky

Sociální podniky je možné v rámci zadávání veřejných zakázek podpořit, zejména je možné bodově zvýhodnit sociální podnik, který buď zaměstnává OZP (tzv. integrační sociální podnik), nebo se zaměřuje na podporu jiné skupiny osob znevýhodněné na trhu práce (ať už je zaměstnává či nikoliv).

Nemůžeme komunikovat s dodavateli

Jednání s dodavateli (ale i odborníky) je upraveno v § 33 ZZVZ (předběžné tržní konzultace), a to pokud to nenaruší hospodářskou soutěž. Zadavatel může trhu či odborníkům představit svůj záměr, včetně navrhovaných detailů předmětu veřejné zakázky i celkového zadávacího řízení.

Dodavatelé nejsou schopní poskytnout plnění s aspekty odpovědného zadávání

Příklady dobré praxe ukazují, že to je možné. Mnohdy se ukázalo, že „nadstandardní“ požadavky ze strany veřejné právy jsou již standardem v požadavcích soukromých společností.

Neumíme OVZ a nikdo nám s ním nepomůže

Pokud potřebujete podporu při přípravě veřejné zakázky s prvky odpovědného veřejného zadávání nebo strategického dokumentu, kterým zavedete odpovědné veřejné zadávání ve vaší instituci, anebo školení OVZ pro vaše zaměstnance, můžete nás kontaktovat, rádi vám pomůžeme: sovz@mpsv.cz.

Další kontakty naleznete na www.sovz.cz,
kde jsou i příklady dobré praxe, metodika
a spoustu dalších zajímavých informací.

WWW.SOVZ.CZ

Projekt Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání je spolufinancován Evropskou unií.
Registrační číslo projektu je CZ.03.3.60/0.0/0.0/15_018/0000732.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

Účelová neperiodická publikace. Neprodejné

ISBN: 978-80-7421-205-5

WWW.SOVZ.CZ

Publikace je vytištěna na papíře,
při jehož bělení nebyl využit elementární chlor (ECF),
a jeho produkce je založena na výrobě primárního vlákna
ze zákonně a udržitelně obhospodařovaných zdrojů.

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

SOCIÁLNĚ ODPOVĚDNÉ
VEŘEJNÉ ZADÁVÁNÍ

Projekt Podpora implementace a rozvoje sociálně odpovědného veřejného zadávání je spolufinancován Evropskou unií.
Registrační číslo projektu je CZ.03.3.60/0.0/0.0/15_018/0000732.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, Na Poříčním právu 1/376, 128 01 Praha 2

ISBN 978-80-7421-205-5

9 788074 212055